

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ
З ПИТАНЬ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
про результати соціологічного опитування
«Якість освітньої програми, викладання освітніх компонентів
та освітнього середовища НФаУ»
(освітньо-професійна програма «Менеджмент»,
ступінь вищої освіти – бакалавр)

У січні 2024 року з метою оцінки рівня задоволеності здобувачів вищої освіти якістю викладання освітніх компонент, якістю освітньої програми та освітнього середовища НФаУ Науково-методичною лабораторією з питань фармацевтичної освіти проведено опитування здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньо-професійною програмою «Менеджмент» (ступінь вищої освіти – бакалавр).

В опитуванні взяли участь 74 здобувача вищої освіти (95%, N= 78), з них: 48% здобувають освіту за денною формою, 52% – за заочною. Опитування проводилося у дистанційній формі із застосуванням Google-форм. Респондентам необхідно було дати відповіді на питання відкритого та закритого типу щодо різних аспектів освітнього процесу та умов освітнього середовища у НФаУ. Також здобувачам вищої освіти було запропоновано висловити свою думку щодо якості викладання освітніх компонентів, що вони вивчали в осінньому семестрі 2023-24 н.р.. З кожної освітньої компоненти респондентом заповнювалась окрема анкета. У межах опитування було оцінено якість викладання 41 компоненти:

1. Адміністративне право	9. Державне управління системою охорони здоров'я
2. Аналіз господарської діяльності організацій	10. Дизайн-мислення
3. Англійська мова	11. Ділова українська мова
4. Бухгалтерський облік та фінансова звітність	12. Економіка і фінанси підприємства
5. Вища та прикладна математика	13. Економічна інформатика
6. Вступ до фаху	14. Інфраструктура товарного ринку
7. Державне регулювання економіки	15. Контролінг
8. Державне та регіональне управління	16. Креативний менеджмент
	17. Крос-культурний менеджмент

18. Логіка	29. Податковий менеджмент
19. Логістика	30. Право (Трудове право)
20. Маркетинг	31. Правознавство
21. Менеджмент	32. Соціальний менеджмент
22. Менеджмент і адміністрування
(Стратегічний менеджмент)	33. Статистика ринку
23. Менеджмент і адміністрування
(Управління персоналом)	34. Статистика та економічне
моделювання
24. Менеджмент підприємства (за видами
економічної діяльності)	35. Страховий менеджмент
25. Міжнародне приватне право	36. Теорія та історія управління
26. Організаційна поведінка	37. Управління знаннями в організації
27. Організація фармацевтичного
забезпечення населення	38. Управлінська інформація і комунікації
28. Основи економічної теорії	39. Фізичне виховання
	40. Філософія
	41. Фінанси, гроші та кредит

Загальна оцінка освітньої програми здобувачами вищої освіти

Згідно результатів опитування респонденти вважають, що освітня програма, за якою вони навчаються, її зміст цілі та результати навчання *скоріше відповідають останнім тенденціям розвитку сфери професійної діяльності* (середній показник – 4,34 за п’ятибальною шкалою). Також, на думку опитаних, навчання за освітньою програмою в цілому *скоріше сприяє розвитку соціальних навичок – soft skills* (здатність працювати в команді, адаптації та дії в новій ситуації, креативність, комунікативні та організаторські навички, особистісний розвиток і ерудованість) – середній показник 4,25 за п’ятибальною шкалою. Переважна більшість опитаних (82,5%) вважає, що навчання за освітньою програмою *скоріше сприятиме можливості легко отримати роботу* після закінчення університету.

Здобувачі вищої освіти зазначають, що навчаючись за програмою, вони мають можливість формувати та реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію через: участь у науково-дослідницькій діяльності, вибір тематики наукових досліджень, вибір освітніх компонентів вільного вибору за власним інтересом, поєднання навчання і роботи, участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньої програми, можливість впливати на більш детальний розгляд теми в рамках курсу, участь у діяльності органів студентського самоврядування (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл відповідей на питання «Оцініть, в якій мірі Ви можете реалізовувати свою індивідуальну освітню траєкторію в НФаУ за окремими характеристиками?», %

№	Характеристики	є можливість	не має можливості	важко відповісти
1	Брати участь у науково-дослідних проєктах, конференціях, конкурсах	77	9	14
2	Вибирати освітні компоненти вільного вибору за власним інтересом	76	8	16
3	Здійснювати трудову діяльність у позанавчальний час	74	11	15
4	Брати участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу та освітньої програми	73	9	18
5	Впливати на більш детальний розгляд теми, в якій здобувач вищої освіти зацікавлений, в рамках курсу	73	10	17
6	Брати участь у діяльності органів студентського самоврядування	72	13	15
7	Впливати на вибір тематики наукових досліджень, кваліфікаційних робіт	69	17	14
8	Можливість залучення до міжнародної академічної спільноти (виступи на міжнародних конференціях, публікації, участь у наукових/освітніх проєктах)	61	13	26
9	Навчатися одночасно за декількома освітніми програмами / у декількох закладах вищої освіти	54	19	27

Оцінка здобувачами вищої освіти організації освітнього процесу

За результатами обробки анкет з оцінки якості викладання освітніх компонент отримані дані, що вказують на те, що здобувачі вищої освіти задоволені організацією освітнього процесу та якістю викладання освітніх компонент програми (середній бал 4,54 серед усіх характеристик). У табл. 2 представлені середні бали за характеристиками, що оцінюються.

Результати опитування показали, що здобувачам вищої освіти на початку вивчення курсу всіх освітніх компонент було надано необхідну інформацією про ціль та зміст, очікувані результати навчання, порядок та критерії оцінювання (в середньому 90,1% респондентів) – рис. 1.

Переважну частину здобувачів вищої освіти (81%), що навчаються за освітньою програмою, влаштовує процедура інформування про освітні компоненти, що пропонуються на вибір – рис. 2.

Таблиця 2

Рівень задоволеності здобувачів вищої освіти організацією освітнього процесу за характеристиками (за п'ятибальною шкалою¹)

№	Характеристика	Середнє
1	Об'єктивність оцінювання контрольних заходів	4,69
2	Зміст і структурування навчального матеріалу освітніх компонент	4,63
3	Зрозумілість процедур повторного проходження контрольних заходів	4,63
4	Рівень якості викладання освітніх компонент в цілому	4,56
5	Форми контролю знань	4,56
6	Визначення часу на засвоєння освітніх компонент (семестр, рік навчання)	4,50
7	Обсяг часу, що виділяється на вивчення освітніх компонент	4,50
8	Організація навчання у період воєнного стану	4,50
9	Вчасність та доступність інформації про форми контролю знань та критерії оцінювання	4,47
10	Забезпеченість навчально-методичними матеріалами (підручники, посібники тощо)	4,47
11	Форми і методи навчання	4,44
Середнє		4,54

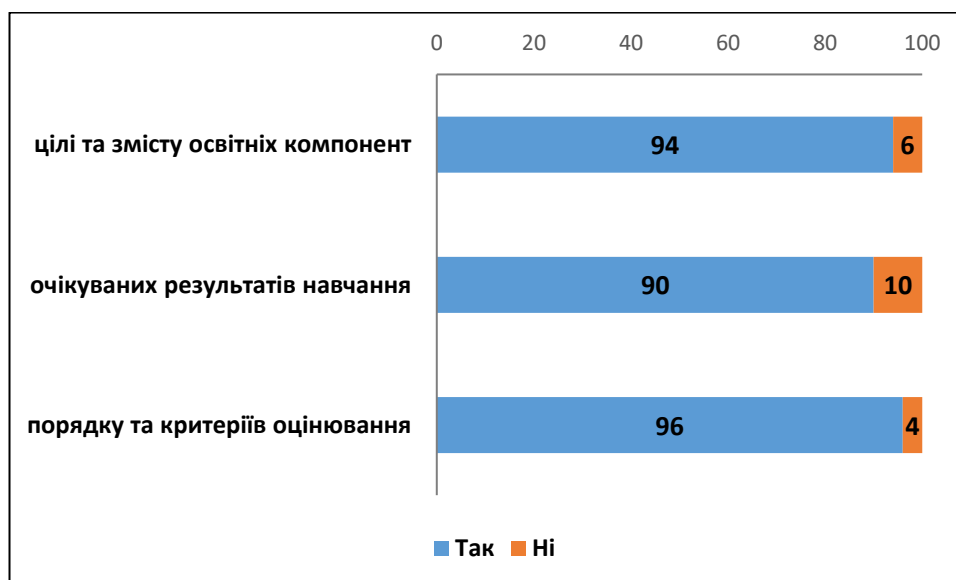

Рис. 1. Розподіл відповідей на питання «Чи надавалась Вам на початку вивчення курсів навчальних дисциплін інформація щодо...», %

¹ Аналізується відповідно до рівнів: $\geq 4,5$ – «задоволений», $\geq 3,5$ і $< 4,5$ – «скоріше задоволений», $\geq 2,5$ і $< 3,5$ – «частково задоволений, частково ні», $\geq 1,5$ і $< 2,5$ – «скоріше не задоволений», $< 1,5$ – «незадоволений».

Рис. 2. Розподіл відповідей на питання «Чи влаштовує Вас процедура інформування про освітні компоненти, що пропонуються на вибір?», %

Здобувачі вищої освіти освітньої програми «Менеджмент» найчастіше оцінюють *власне навчальне навантаження як помірне* (рис. 3)

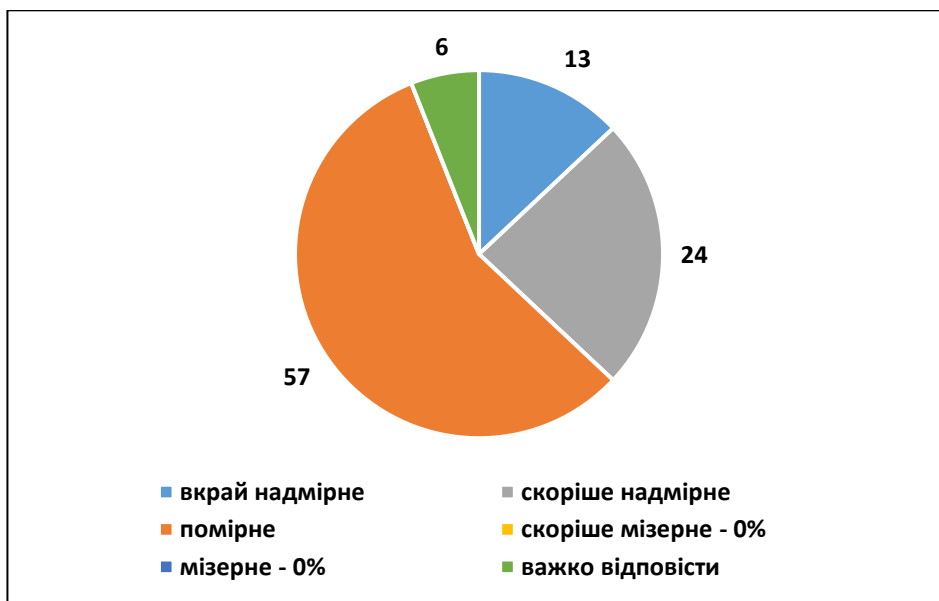

Рис. 3. Оцінка здобувачами вищої освіти рівня власного навчального навантаження (розподіл відповідей), %

Результати опитування показали, що, на думку здобувачів вищої освіти, *рівень професійної майстерності викладачів освітньої програми можна*

оцінити як вище середнього – середній бал² 4,55 за п'ятибальною шкалою (табл. 3).

Таблиця 3

Оцінка здобувачами рівня професійної майстерності викладачів (за п'ятибальною шкалою)

№	Характеристика	Середній бал
1	Доброзичливість і тактовність зі здобувачами вищої освіти	4,75
2	Зрозумілість і доступність викладання матеріалу	4,56
3	Підтримка вміння здобувача вищої освіти самостійно вчитися і водночас забезпечення його супроводу	4,5
4	Вміння застосовувати іноваційні методи викладання, дистанційні технології навчання	4,5
5	Вміння викликати і підтримувати інтерес до освітньої компоненти	4,44
Середнє		4,55

Оцінки рівня задоволеності різними аспектами освітнього процесу були доповнені відповідями респондентів на відкритті питання: було відзначено компетентність викладачів, зрозумілість і доступність викладення матеріалу, методи та форми викладання.

Оцінка освітнього середовища й механізмів підтримки у НФаУ

В межах оцінки освітнього середовища здобувачі вищої освіти відповіли на питання щодо інформаційних ресурсів університету, політики академічної доброчесності, механізмів підтримки у вирішенні проблемних ситуацій. Більшість опитаних зазначає, що інформація щодо освітніх програм, освітнього процесу, науково-дослідної роботи, роботи деканатів та підрозділів, міжнародної діяльності, позанавчальної діяльності представлена на *Інтернет-ресурсах університету* у достатньому об'ємі (в середньому 89% вважають наявну інформацію достатньою). Також здобувачі вищої освіти даної освітньої програми мають доступ до навчально-методичної літератури, які надає *Наукова бібліотека університету* (скоріше задоволені можливостями доступу – 4,44 за п'ятибальною шкалою).

² Середній бал – розраховане зважене середнє, що аналізується відповідно до рівнів: середній бал $\geq 4,5$ – високий рівень, ≥ 4 і $< 4,5$ – вище середнього, ≥ 3 і < 4 – середній, ≥ 2 і < 3 – нижче середнього, ≥ 1 і < 2 – низький рівень.

Більшість здобувачів вищої освіти (92%), що брали участь в опитуванні, ознайомлені з політикою, стандартами і процедурами дотримання академічної доброчесності, що діють у НФаУ. Також переважна більшість здобувачів вищої освіти програми «Менеджмент» (96%) у період навчання в НФаУ жодного разу не стикалися з порушеннями академічної доброчесності та не здійснювали їх.

За даними дослідження 65% опитаних за час навчання у НФаУ хоча б один раз стикалися з проблемними ситуаціями. Найчастіше проблеми, що виникали, були пов'язані зі складністю поєднання навчання в університеті та роботи, з особистим життям, з навчальним навантаженням, професійним самовизначенням. (табл. 4).

Таблиця 4

Проблемні ситуації, з якими стикалися здобувачі вищої освіти за час навчання у НФаУ, %

№	Проблемні ситуації	%
1	Складність поєднання навчання в університеті та роботи	38
2	Проблеми, пов'язані з особистим життям (сім'я, любов, друзі)	25
3	Труднощі у навчанні, велике навантаження	13
4	Проблеми соціально-психологічній адаптації до навчання в університеті	10
5	Труднощі у професійному самовизначенні, невпевненість у правильності вибору професії, спеціальності	6
6	Конфліктні взаємовідносини з деканатом	1
7	Конфліктні взаємовідносини з викладачем	1

Респонденти в цілому задоволені дієвістю процедури реагування на скарги та врегулювання конфліктних ситуацій – 4,5 за п'ятибальною шкалою.

Навчаючись у НФаУ, здобувачі вищої освіти отримують організаційну, консультативну, інформаційну підтримку та за потреби їм може бути надана соціальна та психологічна допомога. Відповідно до результатів опитування здобувачі вищої освіти скоріше задоволені рівнем організаційної та консультативної підтримки, що їм надається деканатом, викладачами та працівниками кафедр, рівнем інформування щодо університетських подій, рівнем психологічної та соціальної підтримки (табл. 5).

Оцінка рівня задоволеності респондентів існуючими в НФаУ механізмами підтримки здобувачів вищої освіти (за п'ятибальною шкалою)

Напрямок підтримки	Середнє
Організаційна та консультативна підтримка (співробітниками деканату, кафедр, підрозділів університету)	4,55
Інформаційна підтримка (забезпечення навчально-інформаційними матеріалами і відкритим доступом до регламентуючих документів освітньої програми)	4,4
Психологічна підтримка (психологічна служба НФаУ)	4,34
Соціальна підтримка (матеріальна допомога, юридична консультація)	4,11

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ:

1. За результатами дослідження можна зробити висновок, що в цілому здобувачі вищої освіти задоволені якістю освітньо-професійної програми «Менеджмент» (ступінь вищої освіти – бакалавр), та освітнім середовищем НФаУ.

2. На думку здобувачів вищої освіти, зміст освітньої програми, її ціль та очікуванні результати навчання, в цілому, відповідають останнім тенденціям розвитку сфери професійної діяльності; навчання за програмою сприяє розвитку soft skills та можливості легко отримати роботу після закінчення університету.

3. Здобувачі вищої освіти задоволені якістю викладання освітніх компонент, організацією освітнього процесу та професіоналізмом викладачів програми.

4. Здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, ознайомлені з політикою академічної доброчесності в університеті та переважна більшість з них її дотримується.

5. Здобувачі вищої освіти задоволені механізмами підтримки, що діють в університеті (організаційна, інформаційна та інші напрями підтримки). За час навчання у НФаУ найчастіше здобувачі стикалися з проблемними ситуаціями, які були пов'язані зі складністю поєднання навчання в

університеті та роботи, з особистим життям, з навчальним навантаженням, професійним самовизначенням.

Заступник директора ННПФ
– завідувач НМЛ з питань
фармацевтичної освіти, доц.

Ольга ГЕРАСИМОВА